

[Per Hækkerup.]

som fuldt medlem af fællesmarkedet, må blive sådan, at vi ikke får nye toldskranker ned igennem Øresund og langs Kølen imellem Norge og Sverige. Det ville være ulykkeligt, hvis det skulle ske, og det ville være i strid, kan man sige, med det videre sigte med både vores nordiske og europæiske politik.

Til sidst den bemærkning, at nogle taler om, at vi skal have valg. Ja, hvis jeg skulle tro statsministeren — og det skal jeg naturligvis — måtte jeg jo næsten få den opfattelse, at det var statsministeren, der mente, at vi skulle have valg. For et års tid siden sagde statsministeren nemlig i et interview til Berlingske Tidende:

„Regeringen består, så længe den kan løse dagens problemer.“

Tja, jeg ved, statsministeren stadig væk kan rødme, og han ville rødme, hvis han ville stå op her og sige, at regeringen har løst dagens problemer, så egentlig burde regeringen være gået. Det er vi mange der ønsker, og vi bliver flere og flere. Ikke mindst erhvervslivet møder denne regering med en stigende skepsis. Men den sidder altså, jeg vil ikke sige i ro og mag — det ville nok være at overdrive situationen — den sidder altså stadig. Den sidder heller ikke på sine gode gerninger, det ville være umuligt. Den sidder der i kraft af en frygt, sammenholdet mellem de tre partier udspringer af frygt. Derfor vil jeg sige: vi ser gerne et valg, hvis regeringen tør. Det er ikke, fordi vi tror, et valg i sig selv løser nogen problemer, det gør det naturligvis ikke, men det kunne skaffe os en ny regering, og som den nuværende finansminister sagde, da han var i oppositionen: Det, landet trænger til, er en ny regering; det er det eneste, der betyder noget, sagde den nuværende finansminister. Nu er der mange i dette land, der går rundt og siger: Gud bedre, at det skete.

Vi siger altså: lad os bare få det valg, men det løser ikke umiddelbart nogen problemer. Vi finder de økonomiske vanskeligheder, regeringen væsentligt har ansvaret for Danmark har i dag, så store, at også vi har en forpligtelse til at gå ind i en forhandling om at løse disse problemer. Vi ønsker derfor forhandling, men vi ønsker ikke et diktat og ikke et ultimatum, hvad statsministeren

klart har tilkendegivet at han heller ikke ønsker at stille os over for. Der må tages hensyn til vore synspunkter, der må tages hensyn til lønmodtagernes interesser, der må vises en ægte forhandlingsvilje, og truseltonerne må gå i baggrunden. Under forudsætning af, at regeringen er indstillet herpå, forudser vi et frugtbart og måske lidt langvarigt arbejde i 21 mands udvalget.

Haunstrup Clemmensen: Det er en gammel erfaring, at jo nærmere folkettinget kommer et valg, des sværere bliver det at samarbejde. En og anden kan måske sige belært af de sidste 2½ års erfaringer: kan det næsten blive endnu sværere, end det har været? Jeg opfordrer i hvert fald så indtrængende, som det er mig muligt, folkettinget til netop i denne samling at forlade denne gamle og dårlige tradition, at samarbejdet bliver næsten umuligt forud for et valg.

Nu har vi lige hørt den socialdemokratiske ordfører med al sin magt og styrke, sin væld og alt sit mod fortælle om, hvor lykkeligt det ville være, at et valg kom. Hvor ville det også være lykkeligt, hvis vælgernes, når et sådant valg kom, også fik et indtryk af, hvad socialdemokratiet selv ville, hvad det selv turde tage medansvar for. Derfor tror jeg, det ville være af betydning for hele det danske folkestyre, ikke kun for enkelte partier, hvis dette samarbejde lod sig etablere på en måde, der virkelig var konstruktiv og fremkommelig. Jeg er aldeles overbevist om, at der i store dele af den danske befolkning er den indstilling, at man er dødtæt af alt det politiske kævlери og i og for sig tid efter anden føler trang til at sige til alle i denne sal: Forliger jer, I skabhalse! Det er ganske naturligt i et demokrati, at standpunkterne kan stå skarpt over for hinanden, men det er efter min overbevisning lige så naturligt i et land, hvor intet enkelt parti i overskuelig fremtid har udsigt til at få flertallet alene, at samarbejde må etableres også mellem partier, der har forskellig grundanskuelse. Det er givet, at man i et sådant samarbejde — det parti, jeg selv tilhører, erkender det klart — ikke kun kan få livretter serveret. Synspunkterne må forsøgsvis møde hinanden, og der må være mulighed for her at indgå kompromiser.

Ikke mindst i det moderne samfund, hvor